

Latweefchu Awises.

Mr. 7.

Zettortdeenâ 12. Webruari.

1859.

Awifchu - finnas.

Behterburga. 26tâ Januari pulksten 4 $\frac{1}{2}$ no rihta leelais kummediau namâ fahzis degt un dedsis lihdi dewineem. Ne sinn no ka zehlees. 1 saldats fadedsis un 2 saldati stipri no ugguns eewainoti. Kreewusemmê, fur 6 garri telegrawes drahtes eet (1 no Behterburgas us Warschawu un Wahzsemmi 2) no Behterburgas zaur Jggawu, Widssemmi un Kursemmi us Klaipehdi, 3) us Pinuu semmi, 4) us Kiewu, Ddettu un Krimmi, 5) us Maslawu, Kasanu un Karkowu, 6) un us Maslawu un Nischegorodu), fchi gaddâ wehl 2765 werstes telegrawes taifihis us zitteem pilfateem un arri no Kasanes us Drenburgu, tâ ka pa 34 Gubernementim ar telegrawi finnas warrehs doht.

Pee Grodnas pilfata pee Nimenes uppes, rudden fahfufchi ar spehfu taifihit to dselses-zekku, kas eet no Behterburgas us Warschawu. Paschâ pilfata israkfufchi 110 affis garru zekka-allu teescham zaur kalnu zaur. Zurprettim nu dsird, ka ne taifischoht wairs to dselses-zekku, fo gribbejufchi taifihit no Dinburgas zaur Jelgawu us Leepaju un fo jaw ismehrojufchi, noswehrufchi un par fo tee Sprantschi wiffu seemu Jelgawâ strahdadami, jaw irr usfimejufchi un usmahlejufchi kahrti us daschu fimts ohlefschu garru smalku audekli. Rahdi 30 Sprantschu fungi pee tam tê strahdajufchi un leela nauda ar to irr istehreta. Sakka, ka scho zekku nu taifischoht no Leepajas us Kauneem un us Witnu, fur tas tad fa-ees ar to dselses-zekku, kas eet no Behterburgas us Warschawu. Arri no tam neko wairs ne dsird, ka to dselses-zekku no Nihgas us Jelgawu taifischoht.

Parise. Keisers Napoleons us fa-aizinatu leelo Senahs teefu runnais gudrus wahrduâ par

fawas un zittu walstu leetahm un par to karru, no ka wiffa pasaule taggad bihstahs. Rabbi sinnadams, ka wiffa pasaule us scheem winna wahrdeem gaididama gaida, gribbedama sinnaht kas nu-buhs, fchis fchohs fawus wahrduâ tif gudri isdewis, ka tee, kas labpraht meeru gribb pasargahht, fchohs wahrduâ tâ saproht, itt ka Napoleons buhtu teizis, karsch ne buhs; bet tee, kas labpraht karru gaida, fchohs wahrduâ arri tâ warr saprast, ka karsch gaidams gan. Tad nu tomehr ne sinn kas buhs. Arri Enlenderu leelâ rahts-deenâ runnajuufchi par karru un skaidri isteifufchi, ka Enlenderi to karru ne gribboht un pamahza Sardinjerus lai kibbeles ne fahfoht, un Gistreikerus un Pahwestu Rohmâ usrunna, lai waldoht fawas semmes tâ, ka wiffi meerâ warr palikt. Tad nu gan ar wahrdeem meerina, bet ar darbeem rahda zittadi; jo Spranzis ar steigfchanu arween wehl fakrahj karru-wihrus, kuggus un prowjanti un fapeht semmu semmes firgus. Sardinjeris tapat darra un tappina naudu us karrufchanu, un ir Enlenderis apbruano fawas juhrmallas un ohstas, itt ka eenaidneeku gaididams, un Gistreikeris bailibas pilns, gahda naudu un karru-leetas, un puhlejahs peerunnaht Pruhfchus un wiffu Wahzsemmi, lai tam nahktu palihgâ, stahstidams, ka Napoleons ir Wahzsemmei gribboht usgahstees wirfu. Tâ wiffas Awises pilnas ar karru wallodu, jebfchu ne weens ne sinn skaidri teikt, kas un ka buhs. Rukat wehl Gistreikereem zehlahs jaunâs behdas ar to, ka pee Dohnawas Moldawee fchi un Walakajee fchi abbi to Balkawneeku Kousu par fawu waldineeku zehlfufchi, un tâ abbas walstis faweenojufchees. To Turkis un Gistreikeris ne buht ne gribb wehleht, bet Spranzis labpraht to gribb un pee tam gan buhs palihdsejis. Laffam ka Turku Keisers, kam fchihâ 2 semmes peederr, nu ne grib-

boht scho Koufsu par waldineeku apstiprinaht. Gistreikeri Turku us to muffina, Kalenderi to arri ne gribboht, bet Sprantschi attal gribb. Tad nu bihstahs, ka no tam eenaid's ne iszekkahs. Wehl klahst Serbeefchi, attal pee Gistreikeru rohbescheem pee Dohnawas Turku semmè, fawu jaunu waldineeku Miloschu naw fagaidijufchi, lohti nemeerigi, wiffus fawus Ministerus un Senahs leelafus teefas lungus ar warru nozehlfufchi no ammata un tur labbi ne eet. Ja nu pee tuweja nahburga (kaimina) ugguns iszekkahs, tad pascham arri bailes un jafarga pascha ehlas. Tamdeht Gistreikereem nu mas preeka. Melle padohmu un palihgu — bet teem irr mas draugu. Wiffi no karra bihstahs, jo to fakka iklatrs: ja karsch iszekkahs, tad buhschoht dauds tautahm pohsts un jakarrojahs. Lai Deews pasfarga.

Parise. Prinzi's Napoleons fawu jauno augstu gaspaschu, Sardinjeru prinzeffeeni Parise nu noweddis ar leelu gohdu. Turprettim lassam, ka Keiseram Napoleonam leelas firds-behdas, jo nu israhdotees, ka wiinna weenigais behns un Krohna mantineeks, — kurreu peedsimfchanu wiffa pasfaule ar tahdu leelu leelo gohdu un teiffchanu fwinneja un kas nu jaw buhs kahdus 3 gaddus wejs — effoht deemschehl mehms un kurl's peedsimmis!! Itt skaidri wehl to ne sinn.

Neapeles Kehniafch no fawas flimmibas gan bij jaw pazehlees, bet nu attal effoht no jauna eegullis.

Amerika. Sinnaseet, ka Waffar-Indias Uitas fallà (skattees lantfahrte un isstahstifchanà) Mehgeri preefch kahdeem gaddeem atswabbinajufchees un weens no teem melneem wihreem bij uszehlees un eetaifijees par Uitas Keiseru, wahrda Solukwe. Schis, ka jaw nemahzihts un gohdam ne audsinahts, lepn's zilweks, fawu semmiti aplam un lohti affins-kahrigs buhdams, itt par pohstu waldijis. Tad nu taggad weens Generals prett winnu dumpi zehlis, laudis tam peekrittufchi un nu scho leelo Keiseri nomettufchi no fawa augsta gohda krehsla. Gan wehl turrotees un gribboht wehl karroht, bet neeki gan buhs. Gezehlfufchi zittu waldifchanu.

—j.

Nurfemme, Sakkaleija. Pehrnajà ruddenfchi gabbalà notifke zaur plinti nelaimè, un buhtu wehl leelaka nelaimè warrejufi notift, kad Deewe ne buhtu schelligi to nogreesis. Kahds rentes kungefchi gabbalà reds zaur lohgu kahdà deenà, ka daud' wahrnas muischas plazzi nomettahs. Wiusch sin nadams ka wiinna pascha plinte naw peelahdeta skreen ohtrà gallà pee fawa kutschera un teiz: „Doh! man ahtri tawu plinti, es gribbu eet wahrnas schaut. Winna taf irr lahdeta?“ Puijis atbild, ka gan irr lahdeta, bet jaw labbi fenn, bet kungs par to neko ne rehkina, eet laukà un laisch plinti wakkà. Plinte gan sprahgst wakkà; bet arri faprahgst gabbalu gabbal's un schahweens eet teefcham garz gihmi garram, faskramba dikti deggunu un isfchauweenu azzipawiffam. — Tadeht mahzees schè attal: Saruhsejufi un ilgi lahdeta plinte naw nebuchfchaujama, un par wiffam ar fchaujameem rihkeen dikti apdohmigi ja-apeetahs, ka kahda nelaimè mzeekahs, un pehz naw wiffu muhschu jaischello, jo schelohht wehl warri, un tulihst tew jaw ne bij pasfaule ja-attstahj un wehfà kappà ja-eet.

Gistreikeru walts. Lai 29tâ Oktoberi 1858 gad. isbrauze 5 matrohschi deesinn kahdas darrifchanas deht mas laiwinà us Adriatiku juhru. Te zehlahs leela wehtra, un aisdsinne laiwinu ar wiffeen 5 zilwekem tahkà juhtrà. Tà nu tee nabbadstittike 8 deenas no wehtras dshtri un schuhpodamees us juhtras wilneem pahrmite lihds 5ta Nowembera mrihta. Wehisch tohs Italias juhymallà pee mallat peedsinne, kur tee no badda, aukstuma, flapjuma nopuhleti un nomehrdeti Panas pilfatinà tiffe us nemti, un pehz — kad jaw atspirge ar dampfuggus Triestes pilfatu aishuhtiti, un no turrenes tebrauze us fawu dsimteni.

Jaun-Jorka irr warren leels un baggats pilfats, ar 370 tuhst. eedfihwotajeem Seemek-Amerikà. Kad nu dauds laudis no Giropas ifgaddus ees us Ameriku prohjam tai zerribà, tur seltu ar pilnahm faujahm grabbt, tad tahdeem reisneekem. Kam kahju appafschas degg, lai derr schè par atgahdinaschanu un parahdinaschanu, „ka ne wifs selt's, kas spihd,“ un ka tehwsemmè dauds labbaki eet, n

kà sweschumà. Jaun-Jorkas Wahzu Awisès raksta tà: „Kas to dohma, ka pee mums baggatiba wifsur leela, tas dikti peekrahpjahs.“ Scheit gan leela baggatiba mahjo, bet arri ta wiffuleelaka nabbadfiba, fo zittur ne buht ne pasihst neds fajuh, prohti pee mums irr tamdeht, ka tur weenà pilfata gallà mas ruhmes pilfatam jaunus nammus peebuhweht klaht, taf tai puffè tee laudis no strähdneeku kahrtas usturrahs un pabrihki scheit atrohnahs, tad dauds tamdeht, lai laudim ruhme kur dsihwoht buhtu, dikti leelus un warren augstus tohs nammus zeff, zittus kahds peezi tahschus augstus. Tà scheit irr starp zitteem nammeem weens nams, kas 5 tahschus augsts, un kurrà pajumti 260 pamilijas, pawiffam lihds 1000 zilweku dsihwo eelshà. Katrai pamilijai irr tikkai 1 mas fakriusch, un par katru kamariti ir par mehnesi 4 lihds 5 selta gabali nohmas jamakfa, tà ka tas namneeks, kam schis nams peederr, mehnesi par scho nammu lihds 500 duklatus nemm, kas weenà gaddà lihds 6 tuhstoschus duklatus istaisa; bet istabas irr tumshas, mitras un semmas, un zaur to, ka tik dauds zilweki tais kohpà mahjo, dikti neweffeligas. Raw tadeht brihnums, ka, kad kolera, dseltenais drudsis, jeb zitta kahda fehriga scheit eetaifahs — ta leelu spaili plauj un zilwekus par 100 kautin lauj. Ka tais istabinàs tee nabbaga laudis kà filkes muzgà faspeesti, un pee tahdas leelas nohmas leelà nabbadfiba, garra tumfiba miht, to nu jaw gan karris lassitajs noprattihš. Tee laudis kas tais nammos dsihwo, irr wifswairak eegahjuschi Wahzeeschi un Gulenderi. E. F. S.

Q u i n i.

Egipte no wifswazzakeem laikeem bija flaweta zaur sawu linnu kohpshanu, us fo gan ittin derigà schihs semmes trekna irdena semme. Kad pra-weets Gaijas Egiptes semmi apdraude ar behdahm, sweijneeki un linnu kohpeji tad jo wairak brehz un waida par tahm semmes behdahm. Linnus pluhz Egipte swetschu mehnescha (Webruara) gallà, tad nu par mehnesi febbak ne kà Zuhdu semmè. Tapehz Nakaba, kad Israëta laudis nahje pee Jerikus (Jos.

2, 1.) jumtà bija paschà darbà linnus mihtocht. Katra tikkusi fainneeze Zuhdu semmè linnu fataifichanà darbojahs. Preestereem pee Israëta laudim apgehrbs bija no linneem, ka arri Egipteeschu preesteri tahdus paschus audus walkaja. Kad Dahwids gabje derribas lahdei preekschà, winsch walkaja linnu swahrkus. Pakulu lihdsinaja nederrigahm, woi fadedsinajamahm leetahm.

Muhfu deenàs Zhru semmè fataifa wifslabbakas linnu-audus. Pa wiffu Gulantes semmi katrà gaddà, taggad sawehrpj wairak ne kà simts miljonu mahrzinu linnu-dsihjas, un no tahm pelnahs gandrihs 50 miljonu rubelu. Isdohmahts taggad arridsan linnus tà fataifih, ka paleek tik smalti kà kohkwilla, (bohwilla) un schohs tad fauz par linnu-kohkwillu. Saprohtams ka Gulenderi wiffu fataifa ar maschinehm, tà ka paspehj linnus tai paschà deenà, kad wirri noxemti no laukeem, fataifih preeksch mihtischanu un kulstischanu. Bet maschine, no weena sirga spehka, isdohd eelsh 12 stundahm 225 pohdu mihtitu linnu. Sukkoschana ar tahdu maschini dohd eelsh 11 stundahm, pahri pahr desmits pohdu skaidru linnu. Ar andu blihkschenu arri ittin gudri un smalti sinn puhletees. Bet isteikschana par to buhtu par dauds garra.

H. K—U.

Stahstini.

Kahdam baggatam un skohpam tappe praasihš zil tas wezs; tas atbild: To es ne sinnu, warrbuht 30 woi 45 gaddi. — Kà tas nahkaks, ka juhs sawus gaddus ne sinneet? Kam man to waijaga sinnaht; es skaitu tikkai mannu naudu, sirgus, gohwis un aitas, par manneem gaddeem man naw nelahdas behdas, jo tohs man neweens ne nosags!

W—g.

Kugga kapteins fauze no appalschejas kajites (masas istabas, kas kugga eelshà) saweem matrohseem kas kugga augschà: Kahrlis! woi tu tur effi? Gfmu gan, tas atbild. Ko tu tur darri? Neko ne darru. Kapteins atkal fauz: Behters! woi tu arri tur effi? Gfmu gan, tas atbild. — Ko tu tur darri? Es palihdsu Kahrlim! J. . . . . i.

Gluddinaschanas.

Grufdschu un Jaunas Schagarres muifchas waldifchana Raunas-Gubernementi un Schanku aprinkti leef finnamu darriht, fa no fchi 1859ta gadda Jurgeem warr dabbut us arrenti pee fchih's muifchas peederrigas mahjas un mafas muifchas. Kas tabdas us arrenti grihb nent, teef aizinati, lai no fchi gadda 10ta Webruara deenas us preeffchu pee Grufdschu muifchas waldifchanas aisbrauktu, fur winneem darrihs finnamu, fa tabdas mahjas un mafas muifchas us arrenti isdohd. 2

Muifchas waldifchana.

No Zehdes pagasta teefas tohp wi ffeem pee fchi pagasta peederrigeem lohzekeem, wihrifchkeem un fee-wifchkeem, fa arridsan ispirkteem nekrufschkeem, fas pagasta abropuffe ar paffehm un bes paffehm usturrahs, zaur fcho usteifts, un tee arri tohp usaizinati, tabs usteizamas fihmes jo abtrakti jo labbafi pretti nemmt, fa arri nolifta laifa taf usnemifchanas fihmes parahdiht, zittadi ar teem pehz teem eeffch Nr. 14 Kursemmes Gubernement's-Awifes fchiini gadda nolifteem lifkumu fpreedumeem par usteiffchannu taps darrihts. 1

Zohdes pagasta teefa tai 22. Dezemberi 1858.

(S. W.) **Mittel Ruhming**, pagasta wezzakais.
(Nr. 504.) **J. Aufschwsky**, teefas ftrihweris.

Tai nakti no 6ta us 7to Januari f. g. irr tam ne tablu no Leelas Eseres dshwodamam Wieffchannu muifchas fainneefam Waitfchus diwi firgi no stakka isfagti, prohti:

- 1) Weens melns firgs, 7—8 gaddus wezs, widifchku augumu, ar baltu fihni veere, frefhes jeb farri us labbo puffi, us kreifo paffat-kahju bifchki flibs, 25 rubuki wehribâ;
- 2) Weens melns firgs, 3—4 gaddus wezs, widifchku augumu, 35 rubuli fudraba wehribâ.

S i n n a .

No firde pateizam faweem mihtkeem draugeem, fas muifchu magafihni apdahwinajufchi, itt ihpafchi jums, fawant mihtakam wezzam nahburgam G. . . . Ar fawahn dahwanahn juhs mums leelu preeku padarrijufchi. Lai Deewel jubfu rohznas ftiyrina un jums dohd allafch tahdu labbu prabtu us muifchu Awifehm, fas wairodamees fhogadd wairojahs. Tapehz arri luhdsam tohs, fas wehl Awifes grihb nent, lai pafteidsahs peemeldetees pirms tee pirms Nummeri isnemti.

Arri darram finnamu, fa to fnullto **Miffiones lantfahrtri** ar tahm 2 Wahzu grahmatinahm, fo pehrnoj gadda til fahrigi ispirkufchi, par 6 lapeikeem f. atfal warreet dabbut: Rihgâ pee Dr. Buchholza fungl un Jelgawâ pee Schulza mahzitaja. Bet kad arween wehl nahf un praffa pehz Meikena grahmatinas, tal atfal jafhuddina, fa tabs femu deenahn pee mannim naw dabbutamas, arri ne finnu, wo i un fur tabs Rihgâ dabbutamas. 3.

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldifchanas puffes: Collegienrath G. Blaeje, Censor. Jelgawâ, tai 9. Webruar. 1859.
No. 23.

Kas par fcheem firgeem tam wirspeeminnetam fainneefam jeb arri Leelas Eseres pagasta teefai flaidru finnu dohd, fur winni dabbutjami, dabbut 10 rubl. fudr. pateizibas naudas.

Leelâ Eserê, tai 12tâ Januari 1859.

Leel-Eseres pagasta teefa.

Zabs kallejs no nahkameem Jurgeem warr labbu weetu dabbut **Kaiwes muifchâ**, 12 werstes no Zul-fumas. 3

Zeenigus ehrgeku (Positiv) mihtotajus, fam patiftohs preeffch floblas jeb pafcha waijadfibas no wiffada leeluma un gresnuma, mafas ehrgeles apstelleht, pafemmigi luhdsu, pee mannim to isdarriht. Arri no firde wiffieem apfoblu, pehz lehtalo tirgu un ihfakâ laifa, pataifht. 2

A. Breede,

Ngahles pagasta floblmeisters un ehrgeku taiftais.

Weens frohgâ us to leel-zekku no Bauskas us Rihgu, ar famu dabbut un leelahn plawahn tannit 13tâ Webruari 1859, pee Grenwastu pagasta teefas, **Sahlitê**, us 12 nu wairat gaddeem, zaur isfobliichannu us renti taps isdohts. Sinnu par fcho frohgâ warr dabbut pee tabs minnetas pagasta teefas. 2

Sahlingen tai 14tâ Januari 1859.

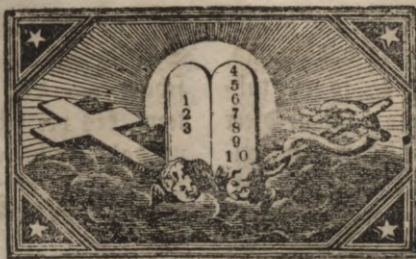
(Nr. 120.) **Jakob Blohstenak**, pagasta wezzakais
Unbehaun, pagasta ftrihweris.

Wezzakajeem, fam patiffchana, famus behrnus Jelgawâ Wahzu floblas list mahzit, tohp te finnamu darrihts fa tahdi behrni pee Baumgartena, pee Esera wahrteem buhmeistera Hansherra nammâ, arween eeffch kostes tohp nemti. 1

Uwifchu

Basnizas

Nr. 7.

peeliffums.

sinas.

1859.

Zannas sinas.

No Veel-Gezawas. Swehtdeenâ 22trâ Webruari pufsideenas laikâ pehz grubtas zihnischanahs aismigge Gezawas wezzais mahzitajs un Bausklas aprinka Prahwests Karl Ernst Heinrich Kühn. 54 gaddus winsch fawai drandsei bija kalpojis, 18 gaddus Bausklas aprinka Prahwests bijis. Wissuleelaku Gezawas draudses dalku winsch bija kristijis, eeswehtijis, laulajis. Isgahjuschâ ruddeni winsch to leelu preeku wehl peedsihwoja, ka winsch pats Gezawas pirmu pagasta skohlu warreja eeswehtit. Peektdeenâ 27tâ Webruari Bausklas aprinka zeen. mahzitaji, Gezawas draudses lohzecki, ta wezza tehwa peederrigi, draugi, behrni un behrnu-behrni winnu pawaddija us sweht. duffeschanas weetinu. Lai Deews winnam dohd faldi duffeht un preezigi augfchamzeltees. A.

Kreewufemme. Wladimirskas Gubernementi Gorochowezas aprinki, Nischnei-Landiskas zeemâ (walstê), tanni 28tâ Janwari wairak kâ 5000 zilweki no kahdahm 85 sahdschahm bes nekahdas aizinaschanas, fanahze pee sawas walstis teefas, darriht winnai sinnamu, ka winni wairs ne gribboht brandwihnu dseret, jo ar tahdu pohsta jurrifcha bruhkeschanu, kas taggad effoht pa dauds dahrgs palizzis, ne warroht wairs us preefschu tift sawâ dsihwê, — bet azzim redsoht janoflihkstohht grehku-dubfôs un leelôs parradôs. Par to winni wiffi weenâ prahtâ dewe fcho apstiprinaschanas grahmatu:

„Mehs wiffi schahs walstis teefas-wihri, kâ arri zitti gohdigi un weentefigi laudis, effam fanahkschi pee schahs walstis teefas, gribbedami turreht sawâ starpâ kahdu spreedumu un no firds pateefigu apfohlishanu prett to negohdigu brandwihna dserfchanu. Tâ ka wiffas muhsu pilsehtâs, kâ arri schenkêes un frohgôs brandwihns irr zehlees leelâ

dahrgumâ, tâ ka 1 spannis (tas irr 12 stohpi) prafta brandwihna jaw makfa 5 rubl. sudr., un prohwa 8 rubl. f., tad nu mehse turrâmm winnu pa dauds dahrgu, un lohti krahpigu preefsch muhsu faimes, jo zaur tik dahrga dsehreena baudifchanu, warram drihs ween saudeht wiffu sawu laizigu mantu un labbumu; tad nu gribbedami no tik wiltiga dsehreena isfargatees, kâ arri sawus behrnus eeraddinâht us preefschdeenahm gohdigâ dsihwê, ka warretum gruntigi un pateefigi peepildit wiffu to, kas peekriht no muhsu pufses darriht augstai Waldifchanai, — tad dohdam fcho muhsu apstiprinaschanas grahmatu, kurreu effam faraktijuschi wiffi weenâ prahtâ no labbas firds, bes itt nekahdas peespeeschanas, swehti apfohldamees, ka sawu mantu un laizigu labklahfchanu us preefschu wairs ne tehresim brandwihnu dehl, — tas irr, no wiffas firds apfohlamees ka no schahs deenas nekahdâ weetâ itt nemas wairs brandwihna ne dserfim, un bes ihpaschas waijadfibas un teefas sinas sawas mahjâs wairs ne neffisim, par to wiffi no firds apfohlamees zits pehz zitta us to luhkoht, ka fchi muhsu apfohlishana tiftu gruntigi un pateefigi peepildita, un ja kahds pahrkahps fcho apfohlishanu, tad tuhlin to darriht sinnamu walstis teefai, kurreai lai irr brihw pahrmahziht to nepaklaufigo, tâ ka patte teefa par to spreedihs. Par gruntigu peepildifchanu schahs muhsu apfohlishanas, kurreu dohdam no labba prahta bes nekahdas peespeeschanas, parakftam iffatris sawu wahrdu.“ —

Alf, kaut jel muhsu widdû arri tâ notiftu!

L . . p . . g

No Illufstes. (Skattees Nr. 6). Wiffesem teem basniz-lungeem, kas appaksch defana usraudfifchanas stahw, tahdu paschu pawehleschanu islaide, pehz kurreas tee wiffi taggad stipri pa wiffahm basnizahm prett brandwihna dserfchanu strahda.

Leischôs jau dauds weetâs un frohgôs no jauna-
 gadda pawiffam brandwihns naw wairs dabbujams.
 Leischi effoht tohti paklaufigi laudis, jo tee tuh-
 dat, kad basniz-kungi tohs usrunnaja, lai ne dserr
 brandwihnu, fawus wahrduš parakstidami apleezi-
 najuschi brandwihnu ne dsert. Ne fenn Leitis,
 kas fawu wahrdu usdewis basniz-kungam brand-
 wihnu ne dsert, atbrauz Row=Aleksandrowâ, un
 eet pee Schihda un tur gribb fawus peežus rubtus
 papihra naudas ismiht, bet Schihds us zittadu
 wihsî ne mihsja, lai jel wihsch weenu snapsî dserr.
 Leitis paklaufigs zilweks, leekahs peerunnaht un is-
 dserr; Schihds kâ wilks, Leiti tuhda ais fwahrku
 appakli fagrahbis wedd pee basniz-kungu. Leitis
 luhdsahs, lai laisch walkâ, bet Schihds ne gribbeja
 pawiffam dsirdeht; Leitis ar leelahm mohlahm at-
 plehfees, fawus 5 rubelus atstahje un aisbehde pa
 zellu. Tâ eet wisseem tahdeem, kas fawas sohli-
 schanas pahrlahpj, ko ne basniz-kungam, bet pa-
 scham dsihwam Deewam zaur basniz-kungu apsohli-
 juschi. Ak Deews! kaunu kahrdinataju irr dauds,
 kas awju drehbês staiga, bet tomehr plehsigi wilki
 irr. — Witepskas Gubernementi kahdâ Leelkungu
 draudse irr brangs basniz-kungs, kam Deews ihpa-
 schigu garra-spehku irr dewis. Tas ar spehzigem
 wahrdeem fawu draudsi usrunnaja, no brandwihna
 dserschanas fargatees, istrekdams, kahdus auglus
 tas atnefs un kâ bes tam wezzôs laikôs muhsu teh-
 wu-tehwi pahrtikke; jo tee to pawiffam ne pasin-
 ne, tee leelaku wezzumu peedsihwoja ne kâ mehs
 un dauds wesseligaki bija, no slimmibahm tee neko
 dauds ne sinnaja. Tâ arri mehs warram peetitt.
 Taggad tur gandrihs wissi atstahjuschi brandwihnu
 dsert. Tè nu Schihda frohdsineeks redsedams, ka
 nu buhs slitti laiki, panehmis diwi butteles scham-
 pannerâ, aiseet pee fawa zeen. Leelkunga schehlo-
 tees, ka basniz-kungs wisseem laudim effoht ausis
 cepuhtis, lai brandwihnu ne dserr. Schihds iswell
 2 butteles schampannerâ un luhds Leelkungu, lai
 to basniz-kungu apmeerina, ka lai prett brandwihnu
 laudim wairs ne runna. Leelkungs leel fawu
 waggari un rijneeku atnahkt, un praſſa: Woi juhs
 ne dserreet wairs brandwihnu? Tee atbild: ne zee-
 nigs Leelkungs! jau mehs effam stipri apsohli-
 juschees. Tad nu Leelkungs paneemm scham-
 pannerâ butteles, weenu eedohd waggarim un oh-

tru rijneekam, lai isdserr, un fakka, lai nu an
 Schihdi par to preezajahs, ka laudis jau atgreesu
 schees. — Lai tas mihskais Deews palihds wisseem
 teem, kas pee schi Deewam patihkama darba strahd
 un dohd gallâ labbus auglus no tam redseht. —

No Bihbeles beedribas.

II.

(Schattees Nr. 6).

Ta Pehterburgas Bihbeles beedriba raksta, ka
 Bihbeles suhtijusi par leelu juhsu pahru us Seem
 Ameriku, jo ir schi Kreewam semmes-gabbals peeden
 Celsch Pehterburgas wiffâs basnizâs Bihbeles fweh-
 kus fwehtija. Wiffâs lajaretês Bihbeles irr, un
 tee flinneeki ar preeku Deewa wahrdu fanemm
 Ne zil tahl no Pehterburgas 100 un 1000 lausch
 strahda pee dselses-zelka; scheem strahdneekem Bih-
 beles beedriba liklusi Bihbeles doht, ka tee, ka
 paschi mas ko par Deewa wahrdu behda, bes dwe-
 feles barribas ne buhtu. Ta Lehrpates Bihbeles
 beedriba raksta, ka nemas ne spehj til dauds Bihbe-
 les un jaunas Testamentes drikkcht, zil wajadsi-
 gaudis fahkt Deewa wahrdu mihsleht. Laudis, ka
 50 gaddus wezzi, mahzahs no skohlas-behrneem
 lassihkt, ka paschi warretu Bihbeli lassihkt. Seem
 kahda pirke Bihbeli fazzidama, ka winnas wihs
 no kauna garra, kâ Sauls Rehninſch effoht ap-
 fehsts; weenreis ta effoht Bihbeli leenejusi un
 tahs wihsram lassijusi preekschâ un wihs palizig
 meerigs.

Pahr wiffahm Bihbeles beedribahm ta Bihgel
 beedriba wairak Bihbeles isdallijusi. Leelu wult
 jaunu Testamentu ta pahrdewusi par 29 kap. gab-
 balâ. Tahs leelas Bihbeles eelsch kwartes pah-
 dohd eeseetas par 2 rubl. f. ne-eseetas par 1 rubl.
 20 kap. Tahs leelas Bihbeles irr pahrlaekam loh-
 bas; ar leelu rupju drukklu, tâ ka arri tas, kam
 tumſchas azzis, tahs spehj lassihkt.

No Kursemmes Bihbeles beedriba raksta, ka eelsch
 13 gaddeem irr nodohtas 10 tuhstoschu 9 fimts
 75 Bihbeles; 11 tuhst. 3 fimts 62 jaunas Testa-
 mentes. Taggad eelsch Kursemmes irr 93 palihga
 Bihbeles beedribas. No schihm palihga beedribahm
 dauds dahwanas tai Kursemmes galwas beedribahm
 dohtas. Zelgawas Latweeschu pilſata draudse irr
 falassijusi 115 rubl. 55 kap. un no teem 47 rubl.

85 Kap. dewust tai Kursemmes galwas beedribai; par to zittu naudu Bihbeles pirktas. Arri eefsch Kursemmes schurp un turp Bihbeles swehtki irr turreti.

Masflawas Bihbeles beedriba raksta, ka eefsch Masflawas wisseem jaunekteem, ko eefwehta, jaunās Testamentes dohd, un wisseem pahreem, ko laula, Bihbeles schkinko. Schi Bihbeles beedriba, arri zaur Bihbeles isneffajeem dauds Bihbeles leef isdalliht. Schee Bihbeles isneffaji dahwa un pahrdohd Bihbeles strahdneekem eefsch pabrihkeem un pee dselses-zekkeem. Seewa kahda eefsch Masflawas kahdam Bihbeles pahrdewejam fazzija: Al zil labprahrtigi mehš buhtum Bihbeli pirktuschi, bet mums naw naudas. Bihbeles pahrdewejs atstahje feewai Bihbeli un fohlahs ohtra deenā nahkt atpakka. Kad nu Bihbeles isneffejs pehz to Bihbeli nahje, feewa fazzija: es to Bihbeli ne dohfschu; es esmu is tahs lassijis un ta mannim til sohti patihk, ka es bes tahs ne warru buht; es arri jaw esmu to nandu falassijusi. Arri preefsch neredsiigem Masflawas Bihbeles beedriba irr Bihbeles gahdajusi. Tee bohkstabi eefsch Bihbeles preefsch neredsiigem irr us augfschu isfpeesti, ta ka ar pirktu to rakstu aptaufidams warr noprast, kahds bohkstabs irr.

Schinni pussē no leelas Wolgas uppes arri dsihwo dauds Lutteri, lihds kahdeem 80 tuhkstoscheem. Scho Lutteru Bihbeles beedriba raksta, ka ta ne warroht katrā gaddā wairak eenemt naudas, kā 300 rubl. 800 teef katrā gaddā laulati, bet ta Bihbeles beedriba ne spehj wisseem pahreem Deewa rakstus dahwaht. Wehl dauds mahju irr, kur nemas Deewa rakstu naw. Bet ta Wolgas Bihbeles beedriba zerre, ka wairak un wairak ar scho leetu ees us preefschu, jo 9 Bihbeles palihga beedribas puhlejahs laudim Deewa wahrdu eegahdaht. Tanni pussē mas naudas irr, tomehr wihrs kahds dewe preefsch Bihbeles beedribas 7 rubl.; behrns kahds bija pee wehwera ar spohleschanu nopelnijis 11½ Kap., un schohs paschus Bihbeles beedribai dewe. Dauds tahdu dwehfeles irr, kas labprahrtigi Deewa wahrdu gribbetu, bet ne spehj to nopirkt. Tahs Bihbeles beedribas no tahm weetahm, kēs pee melstas juhras, raksta, ka winnahm dauds Bihbeles preefsch ta leela karra sadegguschas. Mahzitajs eefsch draudses kahdas Molotschnas raksta, ka tur tas

Deewa wahrds saht strahdaht zilweku firdis. Wihrs no tahs draudses, kas dauds gaddus leela dferchanā dsihwojis, nahje pee mahzitaja un fazzija: katrā gaddā schē turr 3 leelus tirgus; us katru tirgu es pahrdseru weenu rubli, bet tas Deewa wahrds: „Tee dsehraji to debbesu walstibu ne redsehs. 1 Kor. 6, 10“ mannim gahje pee firds; es gribbu atgreetees un dohfschu tohs 3 rubelus, ko lihds schim pahrdsehris, Bihbeles beedribai, lai Deews mannim palihdi! — Ko tas wihrs fohlija, to winsch isdarrija: taggad winsch jaw irr sawā Deewa preefschā.

Dsilkā Kreewusemmē eefsch Sibirias, kur us leelem semmes gabbaleem laudis no wissadahm tizzibahm dsihwo, ir arri kahdi iskliduschi Lutteri, bet wehl naw nekahdas Bihbeles beedribas. Weenreis par gaddu scheem Luttereem Deewa kalposchanu turr, jo tam Lutteru mahzitajam, kas tur dsihwo, irr tahds leels apgabbals japahrstaiga, ka winsch weenumehr us zekka tomehr ne spehj wissas weetas, kur Lutteri dsihwo, apraudsiht. Tahdeem no ta gannama pulka nokliduscheem jehreem Bihbeles beedriba Bihbeles fuhda, lai jel laudis wissai ne paliktu par paganeem.

Lai Deews arri us preefschu sawam wahrdam semmes wirsu lihdsenu zekka istaisa! H. R.

Zeenigs mihtlais Schulza mahzitajs un ammata beedris!

Kad es, Ruhjenes mahzitajs N. Bergmann jums schē dseesmu nosuhtu, kas irr taisita us scha gadda zettortu Webruara deenu, kurrā deenā 25 gaddi irr palikfuschki, kamehr es par Ruhjenes mahzitaju esmu eezelts, kurrā ammatā es tohs septinus pirmus gaddus esmu stahwejis tehnam par palihgu un kurrā ammatā es ar Deewa palihgu nu jau 18 gaddus weens patš stahwu, un juhs luhdsu, scho paschu dseesmu, kad ta jums patihk, juhfu Latweefschu Awises likt drikkelt, tad es to ne darru ar scho dseesmu preefsch teem mihteem Latweefschu Awischu lassitajeem leelitees un lepnotees, jo es arridsan esmu dabbujis schelastibu, ar to Apustuli Pahwilu fazziht: man ta irr magga leeta, ka es no jums kluhstu teefahts jeb pehz zilweku dohmahm, tapehz ka arri es sinnu, ka tas, kas manni teefa, irr tas Rungs; bet es to darru pirmā kahrtā, ka jo wairak

muhfu mihtai Latweeschu tautai par gohdu un par usfklubbinafchanu warr tizzeht mannai apleezinafchanai. fa scho dseefmu jauneklís irr taifijes, kas ilgaki ne, ne fá divi seemas ween muhfu draudses fklóhá irr stahwejis; ohtrá fahrtá arridsan muhfu Luttera tizzibai un muhfu fwehtam mahzitaja amatam par gohdu parahdiht, fa lai arri zitti no muhfu draudses lohzeekem no mums Widsemmes mahzitajam irr atkaphufchees, tomehr wehl zitti mums irr paliffufchi, kas muhs mihto un zeeni. Bet ta dseefma irr fchi:

Teiz to Kungu, manna dwehjele! un ne ais-mirfti, fo winsch tew labba irr darrijis.

Weld. Ut Jerusalem mohdees.

1. Gohds tew, Kristus, kas muhs faudse! Swehts preeks lai atskann Ruhjens draudse Schai deenai, dahrgai peeminná. Schodeen muhfu mihtam gannam, Muhs Jesus flehpi wadditajam, Teel gohda deena swehtita. Tew flawa, Bestitajs! Kas winnu pafargajs, Ka winsch swehti Irr strahdajis, Zif sinnajis, Mums debbes zekku rahdijis.

2. Gohds tew schodeen mihtam gannam! Tew Jesus draudses mahzitajam, Zif dahrgi tu muhs mihtlejis. Divi desmit peezus gaddus Tu mahzijs muhs un muhfu raddus, Muhs wesdams Jesus flehpiti. Zif reis tu noswihdis Preeksch mums un peeluhdis Zekkos mettees, No kanzeles, No altara To Kungu, kas paklausija.

3. Swehtá spehka krohnehts nahzi Tu katreis basniza un fahzi Muhs mahziht Kristus mahziba. Grehzineekam dascham speestam Tu rahdij Jesus affn's winnam, Kur tizzibu winsch dabbuja. Sau fenn uswahrejis, Tur meeru atraddis, Winná faulé, Nu leezina Un stiprina, Lai tewim krohni sagahda.

4. Behrnianus ar mihtahm rohtahm Tu swehtiji, lai winnu draugam Teel walste fche jau wairota. Mirruschus tu pawaddiji Us kappa kalnu, noswehtiji, Lai sell tur jauná dshwiba. Kas nahze beedrotees, Lauliba eedohtees, Leezneeks bijis, Zif warredams, Tohs mahzidams, Us Deewa zekku waddidams.

5. Tu mums wisseem preekschá gahji, Preeksch mums tu eenaidneekus rahji, Muhs aisstahweji nakt' un deen'. Wiffas walstis fklóhla zehli, Kur dshwib's uhdeni isfehji, Kas nu fá straume pluhst un skreen. Un ne ween fche taws darbs Teel teikt

un flawehts dahrgs, Arr aiz juhru, Kur nahwe gals — Tur atskann, gans! Arr tawu wahredu stipra bals.

6. Draudses stenders paleez spehka! Lai Kristus walste ne kriht grehka, Lai pihlari ne kufima. Gan wehl daudreis Kristus lizzih's Tew krist eekf behdahm, kamehr tizzih's Tas krohnis dohts tu muhschiba. Bet, draudses gruntetais, Sirds mihtais mahzitajs: Satwer Kristu! Tas spehzigais Uswarretais Buhs taws un draudses wadditajis.

7. Gij tad fawai draudsei preekschá, Wedd mus paradihse eekschá, Krahj engteem beedrus muhschibai. Draudses weddejs, apjohf' gurnus Us no jauna Zian's muhrus, Leez grunti Kristus walstibai. Kamehr, kad Kristus nahks, Tad tur tawu gohds eefahks, Debbes kohri, Kur, fo tu auds', engteem daudf Tew krohnehts lihds ar debbes draud

Jauna grahmata.

100 dseefmas un singes ar nohtem J. Raktig un J. Jaunit Rihgá. Drikkehts Hartunga 1858.

Tahs pirmas lappinas jaw isstahsta, kahda grahmata, un fa naw preeksch behrneem bet preeksch jauneklém, un fa divi augti zeen. Latweeschu draug beedri, Dr. Ulmann, muhfu basnizas bistap un Berenta mahz., to pahrluhkojuschi. Wehl klawu waru teikt, fa us zeen. rakstijaju luhgschanu draugu beedriba tapat darrijuse; wehl klahd musihka meisteri, Agthe Rihgá un Postel Zelgaw us winnas luhgschanu tahs nohtes, tas irr musihka fihmes, ar fo tee meldini pee ikkatras dseefmas un singes farakstias, pahrluhkojuschi un labbe atradduschi. Tad nu scho grahmatu preezigi wartan ussteikt, zeen. bistapa Dr. Ulmannu wahrdus te preeksch likt klahdami: „Saremmet, mihti, ar pateiksch nu tahs dseefminas, fo 2 Widsemmes fklóhmehts or uszihtigu mekleschanu un pahrluhkoschanu jagah sagahdajusch, un lai tahs daudseem irr par eepri zinaschanu gruhtá stundina un par Deewam pahrluhkoschanu kamu laika laweschanu un atpuhschanu baltá deen ná un kur preezigi fa-eetahs ar mihteem draugeen Mehs no sirds wisseem gohdigeem dseedatajeem we lejame Deewa palihgu un schelastibu.“

Schulz,

Latw. dr. beedr. wahredu

Brithw drikkeht.

Uwischu

peeliffums.

Missiones

S i n n a s .

Nr. 7.

1859.

XXVI. Par Deewa walstibu paganu starpā.

7. Paktal-India.

(2)

(Skattees Nr. 6).

No Birmaneeschu tizzibas tee neko ne gribb dsirdeht, tikkai retti kahdi winnu starpā Buddas deewektu nammus ustaisijuschy, jo tohs pahrbrihdinajuschy, ka zittahrt winneem buhtu jadsihwo par zuhtahm, woi sunneem, woi tschuhstahm winnā pasaulē, kad nirruschy, woi arri kà ellē winneem buhtu faspeeteem buht dsirnu-akminōs, woi muhschigi jadegg par daktehm eljes lukturōs. Zerribas us zittu muhschychu winneem naw, par to arri neko ne behda, jebchu burwji un wiltigi praweeschy pa srischam winnu starpā zekahs un laudim wiffadus mahnus eekahsta. Tomehr wehrā leekams, ka zitti no Kareenehm taggad kristiti stahsta, ka arri jaw eepreekschā zzejuschy eeksch ta muhschiga Deewa; pasaulē ne aur sew paschu, bet no Deewa raddita effoht. Effoht no tehwu tehwa laikeem wezzas fluddinachanas, kas taggad peepildotees, prohti, ka tas parrenais eeschelosees par to wahjako un pa uhdeni atnahkschoht; par to preezajotees. Winnu starpā arri atrohnahs tahdi, kas fluddina, tas wiffuugais Deews effoht apnehmeees winnus sawus laudis atpestiht. Zittas no winnu wezzahm fluddinachanam arri mahza par weenu, kas no mirroem effoht augfchamzehlēs, eepreekschā dauds ohklas iszeetis, un atkal parahdischotees par peschchanu saweem laudim, ka pats Deews zilweku eesā semmē nonahkschoht. Tapehz naw ihsti atettami tee, kas spreesch tã, ka schēe Kareeni es-

foht pehznahkami to 10 Israēla zilschu, kas no Kanaānas semmes zaur Salmanasseru to Affireru Rehninu isdshiti, pawiffam sudduschy, tã ka arri ne simes no winneem ne warr wairs useet.

Schohs Kareenus pirmo reis 1829tã gaddã dabuja redseht Tawã pilfatã, Tenasserimes aprinkl, kur weena nō tahm leelakahm missiones weetakm; schurp zitti no Kareeneem atnahze palihgu mekleht sawã nabbadsibã. Missionars Bohrdmanns (Boardmann) ar leelu mihlestibu par teem gahdaja. Jau 10 gaddus agrak, pirms missionari atnahze us scho mallu, Kareeni zaur kahdu Deewabihjigu wihru, kas weentula weetã dsihwoja, jaunu tizzibu bij dabbujuschy, pehz kurras kahdu grahamatu peeluhds, ko autōs eetihstu glabbaja. Bohrdmanns nu pee winneem grahamatu laide, ko winsch zaur kahdu zilweku, kas winnu wallodu sapratte, wiffas mahjās un zeemōs lilke preekschã lassiht. Pehz tam nu Kareeni maseem pulkeem nahze Tawã-pilfatã pee Bohrdmanna un ne zil ilgi, tad winsch weenu no teem warreja kristiht un Ewangeliuna wehstnesi pee teem zitteem suhtiht.

Kamehr nu schis ar tahdu wehsti pee Kareeneem aplahrt staigaja, zitti no winneem atkal Tawã-pilfatã nonahze sohlidami sawu beedru wahrdã, ka joprohjam gribboht pee Kristus Ewangeliumu palikt, un tas wezzais burwis, kas lihds schim bij winneem par mahzitaju un preekschneeku, sawas gohda drehbes, ar kurrahm winsch bij ispuschlojees pee burfchanas, saplehse un uppē eefweede, kad Bohrdmanns winnu bij pahrlēezinajis, ka tas neneeka winnam ne palihds. Ne zil ilgi, tad tee weenteesigi Kareeni arri sawu fwehtu grahamatu atnesse, un missionars to usschlebris redseja, ka ta zitta ne-

kahda ne effoht, kà Guleru Agende jeb sw. mah-
zitaja grahmata. Deew's sinn, kur winsch wezzais
weentuku zilwek's to bij dabbujis, neds schis pats
neds zitti neneeka no ta ne fapratte, kas tur stah-
weja eefschà.

Ar laiku Kareeni jo beesi pee Bohrdmanna nahze,
stipri wiinu luhgdami, lai tak pats pee winneem
nonahktu. Ne warreja schah's luhgfschanas ilgaki
atmest un tà nu Bohrdmann's apnemmahs wiinu's
apmekleht. Par grubtu un bailigu zellu winsch
kahdà Kareenu zeemà aishnahze. Jaw tee lautini
bij fataifijuschi kahdu ehku preeksch fa-eefchanas,
un sawà mihlestibà un preekà nu ne sinna ja ko dar-
riht. Ar usmannigu prahthu wiini eeklausijahs
wiffu, ko tas us winneem runnaja. No ta laika
Kareeni jo leeleem pulkeem nahze pee ta missionara,
ne retti 15 un 20 juhdses taksumà, un zaur teem
ar wiinu beedreem, kas jau bij kristiti un par Ewan-
geliuma wehstnescheem isfuhtiti, jo deenas jo wai-
rak dwehfeles tikke pamohdinatas. Deewam schehl
tam pascham ustizzigam missionaram Bohrdman-
nam ne ilgi bij wehlehts scho jaunu missiones dru-
wu apkohpt. Jaw stipri faslimmis un bes spehka
winsch wehl 1831. g. lihds ar to missionaru Ma-
sonu Kareenus apmekleja. Pehz triju deenu gah-
jumu pahr kalneem un ne pee-eetamahm eeleijahm
winsch manni ja, ka jaw dshiwibas gals winnam
klast. Pee wiina nahwes ziffahm Masons wehl
kristija 30 no Kareeneem un Bohrdmann's preezigi
isfauzahs: Nu Kungs tu sawam kaspam leezi meerà
aishet; jo mannas azzis tawu pestifchanu redseju-
fchas! (Luhf. 2, 30). Nahkamà rihtà winsch nomir-
re tai laiwà, us ko wiinu gribbeja mahjäs aishwest.

Masons ar saweem beedreem to usnemtu darbu
tahlak wedde un zits pehz zitta no Kareeneem tappe
kristihts. Jaw 1832trà gaddà Masons is pascheem
Kareenu kalneem tà rakstija: „Ne ilgal man jara-
sta par paganu negantibu, bet man tikfai japeeminn
ar Deewa teikschanu ta Ewangeliuma swehtibu, kas
tè wiffur azzim redsama. Schi manra grahmata
naw wairs rakstita paganu semmè, jo ta paganu mah-
nu tizziba lihds ar schah's uppes wikneem aishetzejufi.

Ta garriga pamohdinafchana, kas no Lawai-pil-
fata bij isgahjust, drihs isplehtahs pa wiffahm Ko-
reenu zeemeem; papreeksch pee teem, kas Birma-

neefschu walsti ne tahki no Kangues dshwo. Wo-
nà zeemà Maubi wahrdà, weenà deenà 80 Karee-
sw. kristibu dabbuja; drihs pehz teem wehl zitti 80
Pehz laika zittòs zeemòs 128, zittòs 29, fira-
teem wezzaki ar wiffaem behrneem tappe kristiti; w-
mee arween bij to kauschu preekschneeki. Bet ar-
schinnis no zitteem atschirtàs mallàs redseja kristi-
kauschu waijaschanu; weens no wiinu wezzakeem
zittakht fleplawa un laupitajs, tohs kristitos
fuhdseja pee teem paganu waldineekeem. Bet
nu schee plohsijahs un ar wiffahm breefsmahm dru-
deja, tomehr tee Kareeni tohs Ewangeliuma wehl
neefschus ar leelu preeku usnehme un kahdu
missionars Sihmons zeemu, dshkà meschà un ar-
stòs kalnòs paslehtu, usgahje, kur us to wai-
fchanu: zif no winneem gribboht par kristiteem
dim palikt? winsch scho atbildi dabbuja: wiffu
wiffi wifs zeems! Tikpat leeli un preezigi irr-
augki, ko Ewangeliuma fluddinafchana usrahd
dà Birmaneeschu aprinki, ko sawz Bussene; wehl
zeemi tè pee kristigas tizzibas irr atgreesfchees;
ganu waldineeki tè masak behda par Kareenu tizz-
kad schee ween sawu nospreestu gaitu un maksaf-
nu ispid. Missionars Abbots 1843schà gah-
raksta: „Laudis stahsta, ka Keisers, kad pehl-
reisi Kanguè bijis, effoht prassijis pehz teem
reeneem, kas jaunu tizzibu peenehmufchi; bet
winnam fazzija, ka effoht meerigi lautini un
was dohschanas riktigi maksajohht, tad effoht
ziji's: Un, tad lai wiini paleef meerà!“ —
labbums Koreeneem bij, kad 1835tà gah-
Birmaneeschu Keisers, weenu Birmaneeu no
stas zilts, Manf-Schmei-Manf, kas arri kristi-
tizzibu bij peenehmis, Bussenes aprinki par Gu-
nateru eezehle. Kareeni drihs dabbuja manniht,
tas effoht Kristus mahzellis; jo winsch tohs
aishstahweja no wiffahm waijaschanahm. Ar
paschu laiku arri weens no wiinu paschu wiff-
keem, wehl jauns zilwek's, atgreesfees; tas pats
prahstigs un Deewabihjis zilwek's, kas ar wiffu
wu spehku pehz ta dshinnahs, ka wiina tautas
dri peeneemmahs Deewa atshifchanà. Wehl ne
ihsti us mattu aprehknaht, zif schinni mallà to
paganu tizzibas atgreesstu dwehsele irr, bet to
scham warr fazzihht, ka tè redsama ihpascha De-

ſchehlaſtibas parahdiſchana; jo dauds wairaf nekâ 2000 dwehfeles no Kareeneem jaw zaur ſwehtu kriſtibu ta Runga walſtibâ uſnemtas.

Par to leelu ſwehtibu, kaſ zaur miſſionareem nabbaga Kareeneem atneſta, un kaſ azzim redſoht wairumâ eet, arri taſ jaunaſas ſinnas, ko par ſcho mallu warrejam dabbuht, leeziſu dohd. Wehl par weenu Kareenu zeemu Matamju griſſbam ko ſtahtſiht. Kaſdas 10 juhdes taſki no Lawai-pilſata 100 kriſtiti Kareeni 1834tâ g. ſcho zeemu eetaiſija. No zitteem zeemeem ſalaffijufchees negriſſbedami koſpâ ar paganeem dſihwoht, tee uſtaiſija 18 jaunaſ dſihwojamaſ ehkaſ. Winni ſawu zeemu noſauze Matamju t. i. mihleſtibas pilſahts. Ta Kriſtus draudſe, kaſ tē apmettaſ jaui peeneh-maſ wiſſōs labbōs un teizamōs tiſkumōs, un peh3 3 gaddeem winnaſ ſkaiſtis jaw bij oſtru reiſi tiſ leelē, un atkaſ peh3 3 gaddeem jaw bij 300 dwehfeles. Zeema-kaudiſ uſtaiſija ſmuſku baſniſu, kuru ſwehtdeenāſ lihds 600 dwehfeles no kaimineem ſapulzejaſ. Tee kaudiſ paſchi tã kã zaur brihnumu pahrwehrti, jo zittfabrt, kamehr wehl pagani bij, winni bij wiſſai nejehdſigi un par neneeka ne behda-ja, kã ween par ſawu laiſigu uſturu. Bet taggad tee irr mohdrigi, uſ iſkatru labbu maſziſu uſmannigi, ſawu tizzibu apleezinadami ne ween ar wahrdeem bet arri ar darbeem. Pahr wiſſahm leetahm teizama irr winnu mihleſtiba, ko zits zittam parahda, tã ka winnu zeemſ peh3 taiſnibaſ ſauzaſ: „Mihleſtibas pilſahts.“ Kad reiſi dſirdeja ta Beſtitaja wahrduſ (Matt. 25, 36): Eſ bij neweſſelſ un juſſ manni eſſat apraudſijufchi u. t. j. pr. winni zits uſ zittu ſkattijahſ ſawāſ ſirdiſ pahrleezinati, ka winni lihds ſchim, kã wiſſi pagani eſſoht bijufchi neſchehligi un zeetſirdigi prett wahjeem un ſlimneekem. Taſ ſwehtaſ un mihleſtibas leeſmaſ winnaſ pahrnehme un driſſ parahdiſjahſ, ka taſ ne bij aſtri dſeſchamaſ uggunſ. Brohti: winni ſawâ ſtarpâ beedrojahſ uſ ſlimneeku koſpſchana; un retti redſeſ ar taſdu uſtizzibu un pazeefſchana ſlimneekuſ apkoſpjam, kã tē. Tãpat arri ſawâ ſtarpâ ſabeedrojahſ wiſſaſ laulataſ ſcewaſ ſchinni draudſe weenâ deenâ par neddeku ſanaht un par ſawu behrnu audſinaſchana iſrunnatees un par winnu atgreeſchana Deewu luhgtees. Taſ peedſerſchanaſ grehſ

pawiffam ſuddiſ. Kaſ no winneem par ſkohlneekem derr, tee allaſch gattawi ſecwu un behrnuſ atſtaht un uſ taſku zeeku dohtees, ka zitteem zeemeem Kriſtus Ewangeliumu atneſtu woi tizzibâ tohſ kaudiſ ſtiprinatu. Par grehtumu un truhkumu tee ne ſchehlojaſ. Ar maſ ehama un ar kulli ar ſwehtahm grahmatahm peebahſtu, winni preezigi iſeet peh3 ta Runga pawehleſchanaſ winna ſwehtu wahrdu fluddinaht, un par to ne behda, ka daudſreiſ winneem ſawu zeeku eiſoht, japaleek ne-ehduſcheem, woi naſti jaguſk uſ koſkeem, ka ſwehri winnuſ ne ſaplehfſch. Un taſ Kungſ ſcho ſawu uſtizzigu kalpu puſliuſu baggati ſwehti. Weenſ no ſcheem, Miat-Kiau, par weenu taſdu zeeku 1844. g. to preeku dabbuja bauidht, ka 1550 paganuſ pee kriſtigas tizzibaſ warreja atgreeſt! — Schiſ zeemſ Meta-Miu naw taſ weenigaiſ, kurrã taſ Kungſ ſawu brihniſchligu ſpehku pee kaufchu peſtiſchanaſ parahd; bet winnam lihdsi wehl 10 zitti zeemi tãpat tam Kungam kalpo. Wiſſu to lihds ſchim pee kriſtigas tizzibaſ atgreeſti Kareeni buſ 4000—5000. Un jeſſchu arri taggad no paganeem daudſ nizzinaſchanaſ un waijaſchanaſ redſ, tad tomehr wiſſaſ taſdaſ behdaſ ar lehnu prahtu pazeefſch, zaur tahm jo wairaf uſ ſwehtu kaſribu pamohdinati peh3 Deewa wahrda atſihſchanaſ un tizzibaſ eepreezinachanaſ. Al. juſſ miſſtee tizzibaſ brahſi winnuſ juhrai, Deewſ taſ Kungſ, muſſu ſchehligaiſ Beſtitajiſ, lai juſſ uſturr ſcho pirmo Kriſtuſ mihleſtibu, kaſ ar ſwehtahm leeſmahm juſſu ſirdiſ pahrnehmuſi; taſ Kungſ lai paſarga juſſ ſcho tizzibaſ ugguni, ko ſwehtaiſ Deewa Gaſſ eekſch juſſ eedeſſinaſiſ! —

Woi naw tã, miſſtee laſſitaji, ka ir juſſ ſchahdaſ luhgſchanaſ ſawāſ ſirdiſ pazelleet, dſirdejuſchi ka Deewſ taſ Kungſ winnuſ atſtahtuſ un nabbaga kaudiſ brihniſchligi pee ſew irr peewilziſ, ka winni uſtizz un paſaujaſ ta Kungu wahrdam! Luhdſeet, luhdſeet Deewu par winneem un ſneedſeet winneem ſawāſ rohkaſ ar to mihleſtibu, ko Deewſ irr pamohdinajiſ winnu, un — kã no ſirdiſ wehleſjam — ir juſſu ſirdiſ!

Bet muſſ no Paſſat-Indiaſ tautahm atleekahſ Siameeſchi, Anameeſchi un Malaijeefſchi, ko nahkamo reiſi griſſbam apluhkoht. Gr.

• **Ko kahds Neegeris peedfihwojis.**

Tas missionaräs Mowats, kas ilgu laiku Awrikä bijis, stahsta, kà tam kahds Neegeris fawâ wallodâ un mohdê isteizis, ko tas fawâ muhschâ peedfihwojis. „Mannu gaddu, tà tas fazzija ar faweem wahrdeem, bij 18; karsch bija; tai laikâ manna mahte mirre; mans tehws mirre; es tohs paglabaju; es biju gattaws. Tee Wulas manni fakhre; tee manni pahrdewe; tee Itusa laudis muhs pirke; tee muhs aiwedde us Tombu. Mehš no rihta zeh-lamees; tee muhs pahrdewe kahdam baltam wih-ram; mums ne bij kreflu; mums ne bij bifsu; mehš bijam pawiffam negehrbti; tee muhs laide uhdeni, kuggi tee muhs lifke; kahds noslahpe nedsehris; zits baddu mirre. Par nakti mehš Deewu luhdsam; deenas widdû mehš Deewu luhdsam; Deews muhs paklausija. Tee Gulenderi labbi laudis; Deews tohs fuh-tija; tee nahze; tee muhs panehme; muhsu bads mirre; muhsu flahpschana mirre; tahš dsel-schu faites nokritte no muhsu kahjahm; tee mums kreflus dewe; tee mums zeppures dewe; tee mums bifses dewe. Katrs bij lihgmis; mehš wiffus Gulenderus flawejam; kas Gulenderus waija, tas lai nogrimst elles dibbeni!“

Tê Neegeris beidse. Sapraschanas deht wehl jafakfa, ka Gulenderi ne-apnikufchi weenumehr darbojahs, nabbaga wehrgus no tahm neschehligahm rohkahm israut, kas wehl ar teem mehds andeletees.

—d.

Zanna sinna.

Pakkal-Indiâ, Kofinkinâ. Sinneet ka Sprantscheem tur taggad kahdi kuggi un mas karra spehks, kas schohs niknus paganus gribb pahrmah-zigt par to, ka tohs kristigus missionarus un kristi-

tus laudis breefmigi waija. Tur Sprantscheem taggad gruhti eimoh, jo niknas sehrgas nokauj maso saldatu pulku, kas naw radduschi scho karstu semmi. Gesakhoht gan labbi gahjis un 150 Sprantschi uswarrejuschi paganu karra = spehku. Bel nu ne warroht kkuht us preekschu. Un amas walsts Pakkal-Indiâ irr leela; effoht kahdi 27 miš, eedfihwotaju. No scheem 430 tuhft. effoht kristiti Kattoki, kurxeem 7 bislapi un 7 basnizas paligi. Bes scheem tur wehl 60 missionari (Sprantschi un Spanjeri) darbojahs, 240 preesteri kas irr kristiti, 900 mahzitaju jaunekki un 1600 muhku jumpro-was. 1854tâ gaddâ kristijusch 5 tuhftoschus 311 paganus.

—f.

Sluddinaschanas.

Neprezzehts waggare, kam labbas attestates, ka gohdigs, ustizigis wihrs un fawu ammatu labbi mahl us Jurgeem 1859. — un tapat arri stallmeisteris un kutschers, kam labbas parahdischanas, ka mahl sirgus pee jahschanas isfohleht un pee jahtneeceem deenejis, warr tuhdaal meetu dabbubt pee Tuffu mas, **Silles-muischâ**, fur lai peeteizahs pee Barona Theodor v. Behr.

Trefchdeen, zettorideen un peektdeen pehz teeldeenan (15, 16 un 17tâ Aprili) buhs uhtrupe **Brasilla muischâ**, pee Peele-Geres, fur pahrdohs wiffadab kohka, dsel-schu un warru leetas, kammanas, pehles, kreflus, galdus, rihfus un daschadas zittas leetas.

Ta pee Krohna Sallasmuishas peederriga masa muishâ **Mahlekals** ar 50 puhraweetahm arromas semmes eelsh katru trefcho lauku, irr no 23 sch Aprili schi gaddâ us 10 gaddeem us renti isdohdama. Skaidrakas sinnas isdohd ta Sallasmuishas waldischana pee Jehlobstattes, fur arri weena mohderefchana no 50 flauzamahm gohwim us renti isdohd.

Muischas waldischana.

S i n n a.

1) No firds pateizam tahm kristigahm draudsehm, kas fawas mihlestibas dahwanas preeksch muhsu nabbaga tizzibas brakteem **Nihta-Sibiria** pee man atsubtijusch; prohti: 1) No Dsch. hft. s draudses Kur semmê 29 rubl. 2) Weas P. . b. 1g. s draudses Widsemme 75 rubl. f. Lai Deews juhs swehti.

2) Mibl. G. F. S. juhsu dseefminas buhs nahlofchâ lappinâ. — Juhsu grahmatinas zeen. St. nd. t mahzitajs stahw fapalketas un gaidu, lai kahds jums tahs nonefs.

—g.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements aughtas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaesé, Censor. Jalgawâ, tal 31. Merzl. 1859. No. 50.